

รสนิยมของผู้ชมภาพยนตร์สตรีมมิ่ง

สรารวุฒิ ทองศรีคำ

หลักสูตรนิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กรุงเทพมหานคร 10210

อีเมล: sarawut.thong@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงรูปแบบและบริบท การรับชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming ของผู้ชมในประเทศไทย และ 2) เพื่อศึกษา ถึงผลกระทบระยะยาวที่เกิดจากการชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming ว่าเป็นอย่างไร และเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น โดยอาศัยกรอบแนวคิดของกลุ่มเทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นตัวกำหนดแห่งสำนักโทรอนโต การวิเคราะห์ผู้รับสารของ David Morley และแนวคิดเรื่องรสนิยมของ Pierre Bourdieu และใช้วิธีการวิจัยแบบสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming โดยพบว่ารูปแบบและพฤติกรรมในการรับชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming นั้นส่งผลต่อรสนิยมของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งในด้านศิลปะและความบันเทิง การใช้เวลาว่าง รูปแบบในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ยังพบคำตอบอีกว่า การรับชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming นั้น ได้เป็นเครื่องมือให้กลุ่มตัวอย่างสร้างการสื่อสารกับผู้คนในสังคม ออนไลน์ ทั้งก่อนและหลังชม ซึ่งเป็นการสร้างความแตกต่างทางชนชั้น และการธำรง รักษาความแตกต่างทางชนชั้นในสังคมไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Pierre Bourdieu ที่มีต่อเบื้องหลังของรสนิยม ที่มีทุนทางสังคมต่างๆไปกำหนดชนชั้นทางสังคม และก่อให้เกิดเป็น Habitus ที่ไปกำหนดรสนิยมของปัจเจกหรือกลุ่มคนในสังคม ที่จะส่งผลต่อรูปแบบการใช้ชีวิตอีกด้วย

คำสำคัญ: ภาพยนตร์สตรีมมิ่ง, รสนิยม

Taste of Audience on Movie Streaming

Sarawut Thongsrikam

Doctor of Philosophy Program in Communication Arts,

Dhurakij Pundit University, Bangkok 10210

e-mail: sarawut.thong@gmail.com

Abstract

The research conducted the Objectives is 1.) To study the forms and context of the video streaming. 2.) To study the impacts of the video streaming. The researcher provides the communication theories of Communication Technological Determinism as related to this research, David Marley's Audience theory, basic concept cultural capital in taste of Pierre Bourdieu. This research provides a discussion on the research methodology employed qualitative research to study through in-depth interviews with movie audiences in the Video Streaming. After analyzing data collected were identified influence of the watch video streaming effect to the taste of lifestyle and behaviors, both in the arts and entertainment of sample group. The research also shows that before and after watching the movie in video streaming is communicating tool with people of online social which is a racist and treat in appearances. This research consistent with basic concept cultural capital in taste of Pierre Bourdieu and determine social class and lead to defined individual habits taste. It will affect the lifestyle as well.

Keywords: Streaming Movie, Taste

บทนำ : พัฒนาการของวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์

“ภาพยนตร์มีผลทำให้วัฒนธรรมด้านการใช้เวลาว่างของผู้คนเปลี่ยนโฉมหน้าไป แต่เดิมเมื่อว่างจากการงานและต้องการพักผ่อนหาความบันเทิง ผู้คนในสหรัฐซึ่งก็คงจะเหมือนในประเทศอื่นๆ จะมีรูปแบบ การใช้เวลาว่างด้วยการเที่ยวตามบ้านเพื่อนฝูง ไปเที่ยวตามสวนสาธารณะหรือแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แต่ทว่าเมื่อเกิดภาพยนตร์ขึ้นมา การไปดูหนังได้เข้ามาแทนที่กิจกรรมอย่างอื่นๆ” (Kaewthep, 2006)

นับแต่ก้าวแรกของภาพยนตร์ที่กำเนิดในฐานะสิ่งประดิษฐ์หรือของเล่นสำหรับเด็กชั้นสูง โดยโทมัส แอลวา เอดิสัน ที่คิดค้นเครื่องฉายภาพยนตร์ที่เรียกว่า Kinetoscope ซึ่งดูได้ครั้งละหนึ่งคน และต้องดูในลักษณะ “ถ้ำมอง” (Peep-Show) กระทั่งพี่น้องตระกูลลูมิแอร์ (Lumiere) ได้พัฒนาเครื่องฉายภาพยนตร์ให้สามารถฉายขึ้นจอขนาดใหญ่ สำหรับดูพร้อมกันหลายคน และได้เปิดให้สาธารณชนชมเป็นครั้งแรกที่ห้องใต้ถุนของร้าน Grand Cafe ในกรุงปารีส เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 1895 นับเป็นจุดแรกของวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์อย่างในปัจจุบัน (Chetarat, 1991)

พัฒนาการของการชมภาพยนตร์ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยี นับตั้งแต่โทรทัศน์ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน ผู้ชมสามารถรับชมภาพยนตร์ผ่านทางโปรแกรมที่สถานีจัดไว้ให้ จนการถึงของเครื่องเล่นวีดีโอ “โดยเฉพาะการเกิดขึ้นของกิจการร้านให้เช่าวีดีโอเทป ตลอดจนกิจการเคเบิลทีวีและจานดาวเทียม... ผู้คนเริ่มเปลี่ยนนิสัยการไปดูภาพยนตร์ที่โรง เป็นการดูโทรทัศน์และวีดีโอเทปที่บ้าน” (Sukawong, 2013)

จนมาถึงยุคการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ในช่วงทศวรรษ 1990 ที่มีการแปลงข้อมูลจากสื่อแบบดั้งเดิม (Traditional Media) อย่างหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ให้กลายเป็นภาษาตัวเลข สามารถอ่านและส่งผ่านได้อย่างรวดเร็วด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ในส่วนของภาพยนตร์เองก็ได้เปลี่ยนแปลงระบบจากฟิล์มมาสู่ไฟล์ ซึ่งทำให้วัฒนธรรมในการชมภาพยนตร์เปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ ผู้ชมสามารถทำสำเนา แบ่งปัน และDownload ภาพยนตร์กันได้อย่างง่ายดายและใช้เวลาไม่นาน

การเข้าสู่ยุค Post Download ด้วย Big Data และ Video Streaming

ภาพยนตร์ได้ผ่านการต่อสู้และต่อรองกับวัฒนธรรมการชมของผู้คนในแต่ละยุคสมัย นับแต่ การมาถึงของโทรทัศน์ เครื่องเล่นวีดีโอและดีวีดี จนมาถึงยุคอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในปัจจุบัน ได้เกิดแนวความคิดเรื่อง Big Data ที่หมายถึงปริมาณข้อมูลจำนวนมหาศาล ซึ่งโครงสร้างข้อมูลของระบบฐานข้อมูลไม่สามารถจัดเก็บได้ และยังมีอัตราการเพิ่มขึ้นของข้อมูลอย่างรวดเร็ว ทั้งยังมีความหลากหลายของรูปแบบข้อมูล เช่น ข้อความ รูปภาพ วีดีโอและเสียง ซึ่งมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน (Dumbill, 2012) ข้อมูลต่างๆเหล่านี้เปรียบเสมือนกลุ่มก้อนเมฆ (Cloud) ขนาดใหญ่ที่มีจำนวนมากที่รวมกันอยู่ ซึ่งได้มีการนำมาใช้งานในหลายรูปแบบรวมไปถึงการให้บริการ Video Streaming

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้บริการ Video Streaming ได้รับความนิยมขึ้นเรื่อยๆ ด้วยแนวคิดที่ตอบสนองกับรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนสมัยใหม่ที่ต้องการความสะดวก รวดเร็ว และไม่อดทนต่อการรอคอย ประกอบกับความเร็วของอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้ช่องทางการดูภาพยนตร์ออนไลน์ หรือ Video Streaming เป็นช่องทางที่เข้ากับรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนในยุคปัจจุบัน

Video Streaming เป็นการเผยแพร่สัญญาณดีวีดีที่ประกอบไปด้วยเสียง ภาพเคลื่อนไหว ซึ่งถูกส่งมาจากเครื่องแม่ข่าย (Server) ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ไปรับเครื่องรับไคลเอ็นต์ (Client) เพื่อเปิดรับได้ทันทีอย่างต่อเนื่องตามเวลาจริง (real-time) โดยไม่ทิ้งข้อมูลไว้บนเครื่องรับเมื่อสิ้นสุดการทำงาน โดยการเล่นตามความต้องการหรือการเลือกจริงของผู้ชมนี้เอง ในทางธุรกิจจึงเรียกว่า Video-on-Demand (VOD)

ในสหรัฐอเมริกาปีค.ศ. 2007 ด้วยอิทธิพลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง Netflix ซึ่งเป็นธุรกิจให้เช่า-ยืมดีวีดีผ่านทางไปรษณีย์ได้เปลี่ยน Business Model ใหม่ ด้วยการให้บริการให้เช่าดูวีดีโอแบบ Streaming ผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งลูกค้าสามารถดูหนังผ่านอุปกรณ์ใดๆ ก็ได้ที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต โดยเก็บค่าสมาชิกรายเดือน จนปัจจุบัน

Netflix กลายเป็นผู้ให้บริการ Video-on-Demand (VOD) อันดับ 1 ของสหรัฐฯ ในปี 2015 ด้วยยอดสมาชิกกว่า 40 ล้านคน และมีปริมาณ Traffic ถึง 36.5% ของอินเทอร์เน็ตทั้งประเทศในช่วงเวลาที่สูงที่สุด เมื่อเทียบกับ YouTube ที่รวมปริมาณ Traffic เป็น 15.6% ของอินเทอร์เน็ตทั้งประเทศ (Todd Spangler, 2015)

ในประเทศไทยจากผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2558 (samnakngan phatthana thurakam thang ilekthronik, 2015) พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีการใช้งานเพิ่มสูงขึ้นในทุกช่วงระยะเวลาการใช้งานเมื่อเทียบกับผลการสำรวจในปี 2557 กว่าร้อยละ 80 มีใช้สมาร์ทโฟนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเฉลี่ย 5.7 ชั่วโมงต่อวัน และพบว่าการชมภาพยนตร์และละครออนไลน์ เป็นกิจกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตสูงเป็นอันดับ 4 รองจากการเข้าสังคมออนไลน์ ค้นหาข้อมูล และอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

ปรากฏการณ์ Video Streaming ในประเทศไทยนั้น ในปี พ.ศ. 2558 ได้เกิดผู้ให้บริการภาพยนตร์ออนไลน์ หรือ Video on-demand โดยผ่านการ Streaming อย่างถูกลิขสิทธิ์ไม่ต่ำกว่าสิบราย รวมถึงในลักษณะผลิตลิขสิทธิ์อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ที่ต้องการความสะดวกสบาย และไม่สามารถอดทนรอคอยกับอะไรได้อีกต่อไป การชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming นี้ ผู้ชมสามารถที่จะชมภาพยนตร์ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวก ง่ายตาย และทันที

ภูมิหลัง และทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีกลุ่มเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นตัวกำหนด แห่งสำนักโตรอนโต (Toronto)

แนวคิดเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด (Technology Determinism) นั้น ถือว่าอยู่ในกลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมืองที่ปักที่สนใจด้านการผลิต ด้านที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งเมื่อนำมาใช้กับสื่อสารมวลชนแล้ว ก็จะหมายถึงความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication Technology) (Kaewthep, 2004)

สำหรับนักคิดของแนวคิดนี้ ในช่วงแรกนั้นเป็นนักวิชาการที่ทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งเมืองโตรอนโต ประเทศแคนาดา โดยมีที่โดดเด่นอยู่สองท่าน คือ Harold A Innis ที่อธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีกับโครงสร้างอำนาจของสังคม โดยได้ยกตัวอย่างการกำเนิดของแท่นพิมพ์โลหะแบบเรียงพิมพ์ได้ในปี ค.ศ.1456 ทำให้การเผยแพร่ข้อมูลหรือหนังสือเป็นไปอย่างรวดเร็วขึ้น เป็นผลให้ระบบรวมศูนย์อำนาจที่คริสตจักรแต่เดิมต้องล่มสลายลง ส่วนอีกท่านคือ Marshall McLuhan ที่ได้นำแนวคิดของ Innis มาพัฒนาต่อคือเรื่องพื้นที่ (Space) และเวลา (Time)

แนวคิดพื้นฐานของ Marshall McLuhan เชื่อว่า สื่อทุกชนิดคือการขยายประสบการณ์ด้านผัสสะของมนุษย์ (Extension of Experience) โดยเฉพาะพัฒนาการของสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ได้ทำให้มนุษย์สามารถรู้เรื่องราวที่ไหนก็ได้ (Space) ภายในเวลาที่รวดเร็ว (Time) เช่นการถ่ายทอดสดผ่านดาวเทียม สำหรับ McLuhan นั้นรูปแบบของสื่อ (Form / Media) มีความสำคัญกว่า เนื้อหา (Content) คือเชื่อว่าสื่อมีความสำคัญกว่าเนื้อหาในระดับที่ว่าเพียงแค่เปลี่ยนตัวสื่อเท่านั้น ก็จะสร้างผลกระทบให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับประสบการณ์ของมนุษย์แล้ว ดังข้อสรุปที่ว่า “Medium is Massage” ในหนังสือชื่อ “Understanding Media : The Extensions of Man” (1964) ของเขาที่แสดงให้เห็นว่า สื่อเป็นตัวกำหนดรูปแบบการสื่อสารของมนุษย์

วัฒนธรรมศึกษา : บริบทของผู้รับสาร การศึกษาแนวใหม่ของ David Morley

แนวคิดในการศึกษาผู้รับสารก่อนหน้านั้นมุ่งศึกษาไปที่ผลกระทบที่มีต่อผู้รับสาร (Impact Study) และความพึงพอใจและใช้ประโยชน์ (Use & Gratification Approach) ซึ่งมุ่งที่จะมองว่าผู้รับสารนั้นเป็นฝ่ายกระทำ (Active) หรือ ฝ่ายตั้งรับ (Passive) แต่ David Morley ซึ่งเป็นนักวิชาการที่สังกัดอยู่สายเศรษฐศาสตร์การเมืองที่เน้นการศึกษาวัฒนธรรมอย่างวิพากษ์ (Critical Cultural Studies) ของสำนัก Birmingham ได้ปฏิเสธวิธีทั้งสองแบบนี้ว่า “ผู้รับสารไม่เคยมีลักษณะเป็นผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ทั้งสองอย่างอาจเกิดขึ้นได้ในผู้รับสารคนเดียวกัน

ดังนั้น คำถามจึงน่าจะอยู่ที่ว่า เงื่อนไขแบบใดที่ผู้รับสารจะถูกกระทำ และเงื่อนไขแบบใดที่ผู้รับสารจะกลายเป็นผู้ถูกกระทำมากกว่า” (Kaewthep and Hinviman, 2008)

ทั้งนี้ในส่วนของผู้รับสาร David Morley จึงพยายามที่จะศึกษาและผสมผสานตัวบท (Text) กับผู้รับสารในลักษณะเชื่อมร้อยเข้าหากัน กล่าวคือ Morley เห็นว่าในการวิเคราะห์เรื่องการรับสารนั้น เราคงไม่อาจจะแยกการวิเคราะห์สารกับการวิเคราะห์ผู้รับสารออกจากกันได้ หากแต่จำเป็นต้องวิเคราะห์ร่วมกัน ซึ่งในตัวบทเองก็มีการวางกรอบความหมายที่หลากหลายเอาไว้แล้วชุดหนึ่ง (Structured Polysemy) และผู้รับสารก็มีสิทธิ์เลือกตีความหมายได้เสรี หากแต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบความหมายที่หลากหลายในตัวบทนั้น (Kaewthep, 2004)

ส่วนในผลกระทบต่อผู้รับสารนั้น Morley สนใจในสิ่งที่เป็นผลกระทบระยะยาว (Long-term Effect) โดยเฉพาะผลในการก่อรูปของตัวตนและอัตลักษณ์ (Subject / Identity) ด้านต่างๆของผู้รับสาร โดยได้ประยุกต์แนวคิดเรื่อง การเรียกเร้าตัวตน (Interpellation) ของอัลทอูแซร์ มาอธิบายว่า คนเราจะถูกสร้างตัวตน (Subject) ขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่อถูก เรียกเร้า (Interpellation) ผ่านสถาบันต่างๆ ในสังคม และกลไกการเรียกเร้าตัวตนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดก็คือ สื่อมวลชนต่างๆ

ถึงแม้ว่าแนวคิดของ Morley จะศึกษาผู้รับสารจากสื่อโทรทัศน์เป็นหลัก แต่ในงานวิจัยต่างๆที่ผ่านมายังได้ประยุกต์แนวทางในการศึกษาผู้รับสารจากสื่ออื่นๆ อีกด้วยเช่นกัน เช่น งานวิจัยเรื่อง “แบบแผนการบริโภคสื่อทางเพศของผู้ชายและผู้หญิง” ของ Srisasi (2007) ที่ทำการศึกษาผู้รับสารจากสื่อทางเพศหลายประเภท เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวีซีดี และสื่ออินเทอร์เน็ต หรืองานวิจัยเรื่อง “การใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของแม่บ้าน : ศึกษากรณีการบริโภคเว็บไซต์ไฮไฟว์” ของ Thossaroth (2009) ที่ทำการศึกษาผู้รับสารจากสื่อเว็บไซต์ไฮไฟว์ ของแม่บ้านที่มีบุตร และไม่มีบุตร เป็นต้น ทั้งนี้จากจุดยืนและแนวคิดทางวิชาการของ David Morley ในการวิเคราะห์ผู้รับสารที่มีอวามิลักษณะเป็นทั้งฝ่ายกระทำ (Active) และเป็นทั้งฝ่ายตั้งรับ (Passive) ไปพร้อม ๆ กัน และผลกระทบที่มีต่อตัวตนในระยะยาว ซึ่งผู้วิจัยมองว่าตรงกับผู้รับสารหรือผู้ชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming ได้เช่นกัน ดังนั้นจึงจะนำแนวคิดใน

การวิเคราะห์ผู้รับสารของ David Morley มาประยุกต์ใช้ในการศึกษารั้วนี้ โดยได้นำเกณฑ์การวิเคราะห์ ผู้รับสารมาดังนี้

การศึกษาผู้รับสาร ในทัศนะของ David Morley สามารถทำได้หลายวิธีการดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2547)

1. การวิเคราะห์โครงสร้างทางสังคมของผู้รับสาร

1.1 การศึกษาโครงสร้างทางสังคมของกลุ่มผู้รับสาร ได้แก่ การใช้เกณฑ์ด้านประชากร เช่น อายุ รายได้ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม รวมทั้งตัวแปรด้านชนชั้นเข้ามาวิเคราะห์โดยมีแนวคิดเบื้องหลังว่า คนที่อยู่ในแต่ละชนชั้น (รวมทั้งตัวแปรอื่นๆ) จะสามารถเข้าถึงและตีความแตกต่างกัน

1.2 การศึกษาจุดยืนทางการเมืองและวัฒนธรรมของผู้รับสาร เพื่อให้การกำหนดขอบเขตคุณลักษณะของประชากรแคบลงมา Morley ได้เสนอให้มีการใช้เกณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น จุดยืนทางการเมือง / วัฒนธรรม (Political / Cultural Disposition) มาใช้ในการดูว่ากลุ่มผู้รับสารที่มีความแตกต่างกันในจุดยืนดังกล่าว จะมีการรับสารอย่างไรบ้าง

1.3 การศึกษาการเข้าถึงตัวบทที่เกี่ยวข้อง (Access to relevant text) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ มักจะถูกสืมเลื่อนไปในการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสาร (Exposure Behavior) เนื่องจากมักมีวิธีคิดกันว่า พฤติกรรมการเปิดรับสารนั้นเกิดจากปัจจัยภายในเป็นหลัก เช่น ความสนใจ ทัศนคติ ฯลฯ แต่ความเป็นจริงแล้วยังมีปัจจัยภายนอกที่เป็นตัวแปรแทรกในการเปิดรับสารอยู่เสมอ

2. การศึกษากระบวนการรับรู้ของผู้รับสาร (Perception of audience)

Morley ได้แยกออกเป็น 4 ขั้นตอน หลังจากเปิดรับแล้วคือ

2.1 การจดจำได้ (Recognition)

2.2 การเข้าใจในเนื้อหาสาร (Comprehension)

2.3 การตีความหมายจากสาร (Interpretation) ซึ่งขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมในการถอดรหัสของผู้รับสารเป็นอย่างมาก

2.4 การมีปฏิกริยาตอบสนอง (Response)

ขั้นตอนทั้ง 4 นี้ จะเป็นตัวกำหนดว่า ผู้รับสารจะนำเอาข่าวสารหรือความรู้ที่ได้จากสื่อไปปฏิบัติตามหรือไม่ มากน้อยเพียงไร

3. การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสื่อ (Media Consumption)

จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับสาร (Exposure Behavior) กลุ่มวัฒนธรรมศึกษาได้ขยายแนวความคิดเรื่องการเปิดรับออกไปถึงพฤติกรรมการบริโภคสื่อ เนื่องจากเห็นว่า การรู้คำตอบในเชิงปริมาณยังขาดมิติเชิงคุณภาพในการเปิดรับ โดยที่มิติเชิงคุณภาพเหล่านี้ จะช่วยอธิบายผลของการรับสารได้ดีขึ้น มิติต่างๆ (dimensions) ของพฤติกรรมการรับสารอาจแยกแยะได้ดังนี้

3.1 ความสนใจในการเปิดรับ (Attention)

3.2 ลักษณะการคิดไตร่ตรองขณะดู (Reflexive)

3.3 ช่วงเวลาที่ดู (Temporal Organization)

3.4 กิจกรรมที่ทำระหว่างใช้สื่อ ซึ่ง Morley พบว่าผู้รับสารที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น ชนชั้น วัย เพศ ต่างก็จะมีกิจกรรมระหว่างที่ใช้สื่อแตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อผู้รับสาร

จากการที่ Morley สนใจผลกระทบระยะยาวของสื่อที่มีในเรื่องการสร้างอัตลักษณ์ของผู้รับสาร ในการศึกษาของเขาที่ เคยศึกษาการชมโทรทัศน์นั้น ค้นพบว่า กิจกรรมการชมโทรทัศน์นั้นเป็นปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างความเป็นจริงของผู้รับสารกับรูปแบบสัญลักษณ์ ของตัวบท

รสนิยม : ผลผลิตของชนชั้นและ Habitus

ปีแอร์ บูร์ดิเยอ (Pierre Bourdieu) นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศส ซึ่งเป็นนักคิดนักทฤษฎีสำนักวัฒนธรรมวิพากษ์ ได้เสนอแนวคิดเรื่องรสนิยม (Taste) ไว้ในส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะตัว ดังที่ปรากฏในงานของ Kaewthep and Somsuk

Hinviman (2008) ว่า บุรดิเยอได้นำเอาแนวคิดเรื่อง รสนิยม มาใช้ภายใต้กรอบการวิเคราะห์ของเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยเชื่อมโยงเรื่องรสนิยม เข้ากับเรื่องความแตกต่างทางชนชั้น และการดำรงรักษาความแตกต่างทางชนชั้น รสนิยมเป็นผลลัพธ์ของ Habitus (ฮาบิทัส) และหากเราจะเข้าใจถึงแนวคิดรสนิยมของบุรดิเยอ เราต้องเข้าใจคำว่า Habitus เสียก่อน ซึ่งจะมียุ่หลายความหมาย เช่น ความโน้มเอียงทางอุปนิสัย วิธีการใช้ร่างกาย วิธีคิด รสนิยม การกระทำ อารมณ์ความรู้สึก โครงสร้างที่เป็นผู้กำหนด และผู้ถูกกำหนด ฯลฯ ของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มที่อยู่ Social Field แต่ละประเภท

Habitus เองก็ถูกกำกับด้วยโครงสร้างบางอย่าง ทั้งฐานะทางเศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม ระดับการศึกษา สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว ซึ่งส่งผลให้เกิดโครงสร้างที่คอยกำหนดการกระทำและการสร้างตัวตนของแต่ละคน ซึ่งเรียกอีกอย่างว่าทุน (Capital) โดยมีทั้ง ทุนทางเศรษฐกิจ (Economic Capital) ทุนทางวัฒนธรรม (Cultural Capital) และทุนทางสัญลักษณ์ (Symbolic Capital) ซึ่งทุนต่างๆ เหล่านี้ สร้างการรับรู้ การประเมินคุณค่า โดยบุรดิเยอชี้ว่าได้ก่อให้เกิดชนชั้นทางสังคมของคน (Class) ที่จะสร้างรูปแบบการใช้ชีวิตและรสนิยมเฉพาะของแต่ละชนชั้น

ด้วยสภาพเงื่อนไขที่กำกับเหล่านี้เอง บุรดิเยอจึงเชื่อว่า รสนิยมไม่ใช่เรื่องตามธรรมชาติ (By Nature) และไม่ใช่เรื่องที่เกิดมาติดตัวกับปัจเจกบุคคล แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมที่บุคคลนั้นใช้ชีวิตอยู่ เป็นเรื่องที่เกิดจากการขัดเกลาทางสังคม (ในระดับจิตสำนึก) และเงื่อนไขแห่งการดำรงชีวิตอยู่ (ระดับจิตใต้สำนึก) ดังนั้น การชอบดูละครโทรทัศน์หรือดูหนังนอกกระแส รสนิยมและสุนทรียะเหล่านี้ล้วนมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น (Kaewthep and Somsuk Hinviman, 2008)

ทั้งนี้บุรดิเยอยังได้แบ่งประเภทของรสนิยมออกเป็น 2 ประเภท

1. รสนิยมแห่งความหรูหรา (Taste of Luxury) หรือ รสนิยมอิสระ (Taste of Freedom) กล่าวคือ ในกรณีของคนรวย รูปแบบการใช้ชีวิตไม่ต้องถูกกำหนดหรือตีกรอบด้วยรายได้ จึงมีสิทธิ์เลือกการใช้จ่ายเงินจับจ่ายข้าวของที่หรูหรา หรือเลือกที่จะมีอิสระในการบริโภคสินค้าได้

2. รสนิยมแห่งความจำเป็น (Taste of Necessity) กล่าวคือ คนจนมีรายได้ที่จำกัด ทางเลือกในการดำเนินชีวิตจึงเป็นไปตามหลักแห่งความจำเป็น เช่นมีรสนิยมในการกินอาหารที่ราคาถูกและมีปริมาณมาก เพราะจะทำให้อิ่มท้องได้นาน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รสนิยมมีโครงสร้างเบื้องต้นหลังจากทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางวัฒนธรรม และทุนทางสัญลักษณ์ กำกับอยู่ ซึ่งทุนเหล่านี้เองจะไปกำหนดชนชั้นทางสังคม และก่อให้เกิดเป็น Habitus ที่ไปกำหนดรสนิยมของปัจเจกหรือกลุ่มคนในสังคม ที่จะส่งผลต่อรูปแบบการใช้ชีวิต

วิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “รสนิยมของผู้ชมภาพยนตร์สตรีมมิ่ง” มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์ผู้รับสาร (Audience Analysis) เพื่อศึกษาว่ามีรูปแบบและบริบทรวมถึงผลกระทบในระยะยาว ที่เกิดจากการชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming อย่างไร และเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ตามแบบวัฒนธรรมศึกษา คือจะพิจารณากระบวนการสื่อสารเลยออกไปถึงบริบท (Context) ที่กระบวนการสื่อสารนั้นกำลังเกิดขึ้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming จำนวน 3 คน ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในหน้าที่การงาน การดำเนินชีวิต รวมถึงความสัมพันธ์ในสังคม แต่มีความคล้ายคลึงกันในรูปแบบและพฤติกรรมการรับชม Video Streaming ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นหลัก (Key informant) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเกิดจากการสอบถามเพื่อนของผู้วิจัยเองทางเว็บไซต์สังคมออนไลน์ Facebook ว่าใครบ้างที่รับชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming เป็นประจำ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูล สรุปเป็นตารางเปรียบเทียบ โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ผู้รับสารของ David Morley มาประยุกต์ใช้ โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. การวิเคราะห์โครงสร้างทางสังคมของผู้รับสาร
2. การวิเคราะห์กระบวนการรับรู้ของผู้รับสาร
3. การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อ
4. ผลกระทบที่มีต่อผู้รับสารในระยะยาว

ตารางที่ 1 : การวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อผู้รับสาร

ผลกระทบต่อรสนิยมในการชมภาพยนตร์	คุณสิริวิทย์	คุณปรัชญา	คุณศรีสุดา
รสนิยมด้านการเลือกช่องทางการรับชมภาพยนตร์	- เลือกช่องทางที่สะดวกสบาย ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ - เลือกช่องทางที่ทันใจรวดเร็ว	- เลือกช่องทางที่สะดวกสบาย ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ - เลือกช่องทางที่ทันใจรวดเร็ว	- เลือกช่องทางที่สะดวกสบาย ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ - เลือกช่องทางที่ทันใจรวดเร็ว
รสนิยมด้านการใช้เวลาว่างในการชมภาพยนตร์	- เลือกใช้เวลาว่างจากการทำงานและก่อนนอน	- เลือกใช้เวลาว่างจากการทำงานและก่อนนอน	- เลือกใช้เวลาว่างจากการทำงานและก่อนนอน
รสนิยมด้านพฤติกรรมระหว่างและหลังชมภาพยนตร์	- เชื่อมต่อกับชนชั้น (สังคมออนไลน์) ขณะชมและสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชนชั้น (สังคมออนไลน์) ของตน	- เชื่อมต่อกับชนชั้น (สังคมออนไลน์) ขณะชมและสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชนชั้น (สังคมออนไลน์) ของตน	- เชื่อมต่อกับชนชั้น (สังคมออนไลน์) ขณะชมและสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชนชั้น (สังคมออนไลน์) ของตน
รสนิยมด้านการชมภาพยนตร์ในแง่ศิลปะ	- ชอบเนื้อหา สื่อสาร เข้าใจง่าย สร้างความประทับใจ - ภาพและเสียงไม่ต้องยิ่งใหญ่ อลังการ	- ชอบเนื้อหา สื่อสาร เข้าใจง่าย สร้างความประทับใจ - ภาพและเสียงไม่ต้องยิ่งใหญ่ อลังการ	- ชอบเนื้อหา สื่อสาร เข้าใจง่าย สร้างความประทับใจ - ภาพและเสียงไม่ต้องยิ่งใหญ่ อลังการ
ประเภทของรสนิยม	รสนิยมอิสระ	รสนิยมอิสระ	รสนิยมอิสระ

บทสรุป

1. ปัจจัยด้านโครงสร้างทางสังคมของผู้ชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming สรุปได้ว่า

1.1 โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้รับสาร ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming อยู่ในลักษณะชนชั้นกลางของสังคม (middle class) ทั้งในด้านเศรษฐกิจและรูปแบบการใช้เวลาว่าง ซึ่งถูกกำหนดจากทุนทางเศรษฐกิจ (Economic Capital) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบูร์ดิเยอที่ชี้ว่า ได้ก่อให้เกิดชนชั้นทางสังคมของคน (Class) ที่จะสร้างรูปแบบการใช้ชีวิตและรสนิยมเฉพาะของแต่ละชนชั้น

1.2 ข้อมูลการรับชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming อยู่ในลักษณะชนชั้นกลางของสังคม (middle class) เป็นผู้ที่มีความพร้อมในเทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวกำหนดในการรับชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Harold A Innis ที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีกับโครงสร้างอำนาจของสังคม และความเปลี่ยนแปลงของสังคมยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อเทคโนโลยี ในที่นี้คือการเก็บข้อมูลภาพยนตร์จำนวนมหาศาลของบริการ Video Streaming โดยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Big Data ที่ว่าทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ (Enabling New Products) โดยสามารถนำ Big Data ที่มีปริมาณข้อมูลจำนวนมหาศาลมาใช้สร้างผลิตภัณฑ์ หรือพัฒนาการบริการเพื่อให้เหมาะสมตามความต้องการของลูกค้าหรือผู้ใช้ (Dumbill, 2012; Kusnetzky, 2010 อ้างถึงใน Suchaisit, 2013)

1.3 จุดยืนทางวัฒนธรรมของผู้รับสาร สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของกลุ่มเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด (Technology Determinism) ของสำนักโทรอนโต ที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงของของเทคโนโลยีนั้น จะส่งผลกระทบต่อสังคม สถาบัน และปัจเจกบุคคล ซึ่งในที่นี้ได้แก่ทัศนคติในการชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming และทัศนคติที่มีต่อประเด็นการละเมิดลิขสิทธิ์ต่อการชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming นั้นเอง โดยจากทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมภาพยนตร์

ทาง Video Streaming นั้นได้มีจุดยืนทางวัฒนธรรมการชมภาพยนตร์ว่าได้เลือกชมภาพยนตร์จากช่องทางที่เน้นความสะดวกสบาย ซึ่งตรงกับรูปแบบชีวิตสมัยใหม่ในสังคม อีกทั้งยังมีทัศนคติต่อการละเมิดลิขสิทธิ์ตรงกันว่าไม่รู้สึกผิดอะไร เพราะถ้าช่องทางไหนสะดวกสบายที่สุดก็จะเลือกช่องทางนั้นในการชมภาพยนตร์ และยังเห็นตรงกันว่าถ้าได้ชมก่อนถึงจะเป็นช่องทางที่ผิดลิขสิทธิ์แต่ถ้าชอบก็จะตัดสินใจซื้อแผ่นเก็บดีกว่าเสียเงินแล้วไม่ชอบ

1.4 การเข้าถึงตัวของผู้รับสาร จากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในต่อการเข้าถึงและรับชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming ของกลุ่มตัวอย่างนั้น สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของกลุ่มเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด (Technology Determinism) ของสำนักโทรอนโต ที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงของของเทคโนโลยีนั้นจะส่งผลกระทบต่อสังคม สถาบัน และปัจเจกบุคคล และจะเชื่อในทางกลับกันว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมนั้นเป็นสาเหตุหลักที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งในที่นี้ได้แก่ปัจจัยภายนอกในด้านของเทคโนโลยีที่เข้ามากำหนดการเข้าถึงหรือการรับชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming ต่อสังคมและปัจเจกบุคคล และปัจจัยภายในที่เกิดจากปัจเจกบุคคล หรือสังคม ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการชมภาพยนตร์ซึ่งได้แก่เทคโนโลยี Video Streaming นั้นเอง

2. ปัจจัยด้านด้านการรับรู้ของผู้รับสารหรือผู้ชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming สรุปได้ว่า

จากปัจจัยการศึกษาผู้รับสารในทัศนะของ David Morley ในส่วนของ 1.) ความสามารถในการจดจำเนื้อหาของผู้รับสาร 2.) ความสามารถในการเข้าใจในเนื้อหาสาร 3.) การตีความหมายจากสาร ในการรับชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming ของกลุ่มตัวอย่างนั้น สอดคล้องกับแนวคิด ของ Marshall McLuhan ที่ว่า “Medium is Massage” กล่าวคือรูปแบบของสื่อ (Form / Media) มีความสำคัญกว่า เนื้อหา (Content) ในระดับที่ว่าเพียงแค่เปลี่ยนตัวสื่อเท่านั้น ก็จะสร้างผลกระทบให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับประสบการณ์ของมนุษย์แล้ว (Ckeawthep, 2004)

ในที่นี้ตัวสื่อคือ Video Streaming ซึ่งด้วยคุณลักษณะ นั้น ผู้ชมต้องชมผ่านอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้เช่น Notebook, Tablet หรือ Smartphone จึงทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดภาพที่ฉายผ่านจอที่เล็ก เสียงที่ส่งผ่านลำโพงหรือหูฟังที่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของอุปกรณ์ของแต่ละคน จึงทำให้มีการรับรู้ในสารหรือภาพยนตร์ที่แตกต่างกัน ในส่วนปัจจัยของ 4.) การรับรู้ของผู้รับสารด้านการมีปฏิริยาตอบสนอง นั้น สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของกลุ่มเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด (Technology Determinism) ของสำนักโทรอนโต ที่เชื่อว่านอกจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนั้น จะส่งผลกระทบต่อสังคม สถาบัน และปัจเจกบุคคล และจะเชื่อในทางกลับกันว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมนั้นเป็นสาเหตุหลักที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งในที่นี้กล่าวได้ว่าการตอบสนองต่อภาพยนตร์ที่ได้รับชมทาง Movie Streaming ด้วยการแสดงความคิดเห็นทางสังคมออนไลน์นั้นคือการแสดงปฏิริยาจากสังคมที่ส่งผลกลับไปยังเทคโนโลยีด้วยเช่นกันในลักษณะของการสื่อสารสองทาง และยังเป็นการแสดงความคิดเห็นไปยังชนชั้น (Class) ในสังคมออนไลน์ของผู้ชมภาพยนตร์อีกด้วย

3. ปัจจัยด้านการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสื่อของผู้รับสารหรือผู้ชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming สรุปได้ว่า

การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสื่อในปัจจุบันด้าน 1.) ความสนใจในการเปิดรับของผู้รับสาร 2.) ลักษณะการคิดไตร่ตรองขณะชม 3.) การเปรียบเทียบช่วงเวลาที่ชม 4.) กิจกรรมที่ทำระหว่างชม ของกลุ่มตัวอย่างที่รับชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming นั้น สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของกลุ่มเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด (Technology Determinism) ของสำนักโทรอนโต ที่เชื่อว่านอกจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนั้น จะส่งผลกระทบต่อสังคม สถาบัน และปัจเจกบุคคล และจะเชื่อในทางกลับกันว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมนั้นเป็นสาเหตุหลักที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ในทีนี้ด้านของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีจะส่งผลกระทบต่อสังคมสถาบัน และปัจเจกบุคคลนั้น ก็คือปัจจัยด้านลักษณะการคิดไตร่ตรองขณะชมซึ่งเกิดจากความสามารถของเทคโนโลยีในการชมภาพยนตร์ทาง Video Streaming ทำให้สามารถหยุดภาพ หรือย้อนดูในฉากที่ไม่เข้าใจได้ ส่วนปัจจัยด้านเวลาที่ขมนั้นเป็นเพราะเทคโนโลยีการชม Video Streaming กำหนดให้ชมได้ในเวลาที่เป็นส่วนตัว ต้องใช้สมาธิอย่างสูง และมีเวลาร่างจากการทำกิจกรรมอื่นๆ เพราะลักษณะในการชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming นั้นต้องชมผ่านอุปกรณ์อย่าง Notebook หรือ Smartphone ที่ต้องถือไว้ตลอดเวลา หรือมีพื้นที่ในการรับชมที่เป็นส่วนตัวที่จำกัดตัวผู้ชมไว้ในพื้นที่การรับขมนั้น ซึ่งเวลาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้ชมก็คือตอนหลังเลิกงาน หรือก่อนนอนนั่นเอง

ส่วนในด้านของการเปลี่ยนแปลงของสังคมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนั้น คือปัจจัยด้านความสนใจในการชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming เพราะความต้องการของปัจเจกบุคคลหรือสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีการรับรู้ข้อมูลถึงหนัง ดารา หรือข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับภาพยนตร์มากมายจากอินเทอร์เน็ต หรือสังคมออนไลน์ที่รายรอบตัว ทำให้เกิดความต้องการชมภาพยนตร์เรื่องต่างๆ ส่งผลให้เกิดเทคโนโลยี Video Streaming ขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมอย่างสะดวกสบาย ส่วนปัจจัยด้านกิจกรรมที่ชมระหว่างขมนั้น เป็นเพราะความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันที่ผู้คนต่างต้องการเชื่อมต่อกับสังคมออนไลน์ตลอดเวลา ดังนั้นจึงส่งผลให้เทคโนโลยีการชมภาพยนตร์เปลี่ยนแปลงไปจากโรงภาพยนตร์หรือแผ่นวีซีดี ได้ย้ายไปอยู่ในอุปกรณ์อย่าง Notebook หรือ Smartphone ซึ่งสามารถชมภาพยนตร์ไปด้วย และเชื่อมต่อกับสังคมออนไลน์ไปด้วยในตัว

4. ปัจจัยด้านผลกระทบของผู้รับสารหรือผู้ชมภาพยนตร์ผ่านทาง Video Streaming สรุปได้ว่า

จากปัจจัยด้านผลกระทบของผู้ชมภาพยนตร์ทาง Movie Streaming ที่มีต่อ 1.)รสนิยมด้านการเลือกช่องทางการรับชมภาพยนตร์ 2.) รสนิยมด้านการใช้เวลาว่างในการชมภาพยนตร์ 3.) รสนิยมด้านพฤติกรรมระหว่างและหลังชมภาพยนตร์ 4.) รสนิยมด้านการชมภาพยนตร์ในแง่ศิลปะภาพยนตร์ และ 5.) ประเภทของรสนิยมนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ ปีแอร์ บูร์ดิเยอ (Pierre Bourdieu) ที่เอาแนวคิดเรื่อง รสนิยม (Taste) มาใช้ภายใต้กรอบการวิเคราะห์ของเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยเหตุที่ผลกระทบในการรับชมภาพยนตร์ผ่านทาง Movie Streaming ของผู้ชมที่มีต่อรสนิยมเป็นเช่นนี้นั้น เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นชนชั้นกลาง มีทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางวัฒนธรรม และทุนทางสัญลักษณ์ ตามลักษณะของชนชั้นกลางกำกับอยู่เบื้องหลัง เช่นฐานะ อาชีพ ครอบครัว จึงทำให้มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่ต้องการความสะดวกสบาย ทันทสมัย และไม่อดทนต่อการรอคอย เช่นอยากชมภาพยนตร์เรื่องไหน ต้องได้ชมทันที มีเวลาเพียงแค่อัปเดตงานหรือก่อนนอน ต้องการเชื่อมต่อกับสังคมออนไลน์ หรือชนชั้นของตนเองตลอดเวลา ชอบเสพงานศิลปะที่เข้าใจง่าย แต่สร้างความประทับใจ ซึ่ง Habitus ที่มากำหนดรสนิยมเหล่านี้เอง จัดว่าอยู่ในประเภท รสนิยมอิสระ (Taste of Freedom) ตามแนวคิดของบูร์ดิเยอ ซึ่งมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่ไม่ต้องถูกกำหนดหรือตีกรอบด้วยรายได้ จึงมีอิสระที่เลือกใช้และบริโภคสินค้า

References

- Boonkwan, P. *saman dichithan: Big data waduai sangkhommasat - manutsayasad kap nayobai theknoloji - kanchatkan khomun* [Ordinary digital: Big Data on Social Sciences - Humanities with Technology Policy - Information Management]. Retrieved December 2016, from <http://thaipublica.org/2015/09/big-data-1>.
- Chetarat, Y. (1991). *prawattisat phapphayon* [Film history]. Bangkok: rung sæng kanphim.
- Dumbill, E. (2012). What is big data? An introduction to the big data landscape. Retrieved December 2016, from <https://www.oreilly.com/ideas/what-is-big-data>.
- Kaewthep, K (2006). *sat haeng su læ watthanatham sukxa* [Science of Media and Cultural Studies]. Bangkok: borisat edisan phret phrodak chamkat.
- Kaewthep, K. (2004). *kansukxa sumanchon duai thritsadi wiphak* [A study of the media with critical theories]. Bangkok: lœp æ lip.
- Kaewthep, K. and Hinviman, S. (2008). *sai than hæng nak khit thritsadi setthasat kanmuang læ susan sukxa* [The flow of Theorist of Political Economy and Communication Studies]. Bangkok: hanghunsuan phap phim.
- Kuchaisit, S. (2013). kan khao su lok yuk mai khong khomun bikdata [Entering the New Age of Information "Big Data"]. *warasan nakborihan*, 33(1), 22-28. Retrieved from www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/jan_mar_13/pdf/aw04.pdf

- Kusnetzky, D. (2010). What is “Big Data?”. Retrieved December 2016, from <http://www.zdnet.com/article/what-is-big-data/>
- McLuhan, M. (1994). *Understanding media: The extensions of man*. MIT press.
- McQuail, D. (1994). *Mass communication*. John Wiley & Sons, Inc..
- samnakngan phatthana thurakam thang ilekthronik. raingan phonlaka rasamruat phruttkam phuchai inthœnet nai prathet Thai pi 2558* [Thailand Internet User Profile 2015]. Retrieved December 2016, from www.eta.or.th/publishing-detail/thailand-internet-user-profile-2015.html.
- Srisasi S. (2007). *bæpphæn kan boriphok su thang phet khong phu chai læ phuying* [Consumption of Pornographic Media: A Comparative study of Men and Women Audiences] (Degree of Master of Arts). Bangkok: Thammasat University.
- Sukawong, D. (2013). *khum nithatsakan nung satawat phapphayon Thai 2440-2540* [A Guide to One Century Thai Films 2440-2540]. Nakhon Pathom : hophapphayon ongkan mahachon.
- Tansiri, P. (2013). *khomun khanat yai kap khwam thathal* [Big Data with challenges]. *warasan nakborihan*, 33(1), 15-21. Retrieved from www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/jan_mar_13/pdf/aw03.pdf
- Thongsri, A (2006). *Kansuksa rupbæp nuaha læ kanchai prayot chak kansusan bæp bok to (Word-of-mouth Communication) kieokap phapphayon nai hong* Chalermthai khong www.pantip.com [The study of content and uses of word-of-mouth communication on movies in Chalermthai Room, www.pantip.com] (Degree of Master of Arts). Bangkok: Thammasat University.

- Thossaroth, T. (2009). kanchai su inthoenet khong mæban : suksa korani kan boriphok wepsai haifai [Housewives and the internet : an analysis of the consumption the website Hi5] (Degree of Master of Arts). Bangkok: Thammasat University.
- Todd Spangler. (2015). *Netflix Bandwidth Usage Climbs to Nearly 37% of Internet Traffic at Peak Hours*. Retrieved December 2016, from <http://variety.com/2015/digital/news/netflix-bandwidth-usage-internet-traffic-1201507187>